

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 5ης Δεκεμβρίου 2013 *

«Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης — Κανονισμός (ΕΚ) 805/2004 —
Ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις — Προϋποθέσεις για την
πιστοποίηση δικαστικής αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου — Περίπτωση κατά την οποία
η δικαστική απόφαση εκδόθηκε στο κράτος μέλος του δανειστή, στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ
δύο προσώπων που δεν ασκούσαν εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες»

Στην υπόθεση C-508/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το
Landesgericht Salzburg (Αυστρία) με απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2012, η οποία περιήλθε στο
Δικαστήριο στις 9 Νοεμβρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Walter Vapenik

κατά

Josef Thurner,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Safjan (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský και A. Prechal, δικαστές,
γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Posch,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον W. Bogensberger και την A.-M. Rouchaud-Joët,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση
χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού (ΕΚ) 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις (ΕΕ L 143, σ. 15).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε κατόπιν ασκήσεως ενδίκου μέσου από τον W. Vapenik, κάτοικο Σάλτσμπουργκ (Αυστρία), κατά της απορρίψεως της αιτήσεως που υπέβαλε για τη χορήγηση πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου σε σχέση με ερήμην εκδοθείσα απόφαση εις βάρος του J. Thurner, κατοίκου Οστάνδης (Βέλγιο), για τον λόγο ότι η αγωγή κατά του δεύτερου, ο οποίος έχει την ιδιότητα του καταναλωτή, δεν ασκήθηκε στο κράτος μέλος στο οποίο αυτός έχει την κατοικία του.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 805/2004

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 8, 9 και 20 του κανονισμού 805/2004 έχουν ως εξής:
 - «(8) Στα συμπεράσματά του του Τάμπερε, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έκρινε ότι η δυνατότητα εκτέλεσης σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση θα πρέπει να επιταχυνθεί και να απλουστευθεί με την αποφυγή λήψης ενδιάμεσων μέτρων που πρέπει να προηγηθούν της εκτέλεσης στο κράτος μέλος όπου αυτή ζητείται. Απόφαση η οποία έχει πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος από το δικαστήριο προέλευσης θα πρέπει, για τους σκοπούς της εκτέλεσης, να θεωρείται ως εκδοθείσα στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η εκτέλεση. [...] Οι διατυπώσεις για την εκτέλεση των αποφάσεων θα πρέπει να εξακολουθήσουν να διέπονται από το εθνικό δίκαιο.
 - (9) Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να παράσχει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τη διαδικασία του *exequatur*, η οποία προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [ΕΕ 2001, L 12, σ. 1, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1496/2002 της Επιτροπής, της 21ης Αυγούστου 2002 (ΕΕ L 225, σ. 13, στο εξής: κανονισμός 44/2001)], διότι δεν απαιτείται η δικαστική έγκριση σε δεύτερο κράτος μέλος με τις καθυστερήσεις και δαπάνες τις οποίες αυτό συνεπάγεται.
- [...]
- (20) Η αίτηση για πιστοποιητικό ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις θα πρέπει να είναι προαιρετική για τον πιστωτή, ο οποίος μπορεί αντί αυτής να επιλέξει το σύστημα αναγνώρισης και εκτέλεσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 ή άλλες κοινοτικές πράξεις.»

- 4 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού ορίζει τα ακόλουθα:

«Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, προκειμένου να εξασφαλίσει, με τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων, την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων, των δικαστικών συμβιβασμών και των δημόσιων εγγράφων σε όλα τα κράτη μέλη, χωρίς να πρέπει να ακολουθείται στο κράτος μέλος της εκτέλεσης ενδιάμεση διαδικασία πριν από την αναγνώριση και την εκτέλεση.»

- 5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αποφάσεις, δικαστικούς συμβιβασμούς και δημόσια έγγραφα επί μη αμφισβητούμενων αξιώσεων.

Αξίωση θεωρείται “μη αμφισβητούμενη”, εάν:

- α) την έχει αναγνωρίσει ρητά ο οφειλέτης, μέσω αποδοχής της αξίωσης ή μέσω συμβιβασμού που επικυρώθηκε από δικαστήριο ή καταρτίστηκε ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια διαδικασίας, ή
- β) ο οφειλέτης ουδέποτε αντιτάχθηκε προς αυτήν, σύμφωνα με τις σχετικές δικονομικές απαιτήσεις του δικαίου του κράτους μέλους προέλευσης κατά τη διάρκεια διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου, ή
- γ) ο οφειλέτης δεν παρέστη ή δεν εκπροσωπήθηκε στη σχετική με την εν λόγω αξίωση ακροαματική διαδικασία αφού είχε αντιταχθεί αρχικά στην αξίωση κατά τη διάρκεια διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου, εφόσον η συμπεριφορά αυτή ισοδυναμεί με σιωπηρή αποδοχή της αξίωσης ή των πραγματικών περιστατικών τα οποία επικαλέσθηκε ο πιστωτής σύμφωνα με το δικαίο του κράτους μέλους προέλευσης, ή
- δ) την έχει αναγνωρίσει ρητά ο οφειλέτης σε δημόσιο έγγραφο.»

- 6 Το άρθρο 6 του ίδιου κανονισμού, το οποίο έχει τον τίτλο «Απαιτήσεις για την πιστοποίηση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου», προβλέπει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Η απόφαση επί μη αμφισβητούμενης αξιώσεως, η οποία εκδίδεται σε κράτος μέλος, κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται ανά πάσα στιγμή στο δικαστήριο προέλευσης, πιστοποιείται ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος, εάν:

- α) η απόφαση είναι εκτελεστή στο κράτος μέλος προέλευσης·
- β) δεν αντίκειται προς τους κανόνες περί δικαιοδοσίας που καθορίζονται στα τμήματα 3 και 6 του κεφαλαίου II του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001·
- γ) οι δικαστικές διαδικασίες στο κράτος μέλος προέλευσης πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο κεφάλαιο III, στην περίπτωση μη αμφισβητούμενης αξιώσεως κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία β' ή γ', και
- δ) η απόφαση εκδόθηκε στο κράτος μέλος όπου έχει την κατοικία του ο οφειλέτης κατά την έννοια του άρθρου 59 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, όταν:
 - μια αξίωση είναι μη αμφισβητούμενη κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία β' ή γ', και

- αναφέρεται σε σύμβαση που συνάπτει ένα πρόσωπο, ο καταναλωτής, για σκοπό που μπορεί να θεωρηθεί ότι κείται εκτός της δραστηριότητας ή του επαγγέλματός του, και
- ο οφειλέτης είναι ο καταναλωτής.»

7 Το κεφάλαιο III του κανονισμού 805/2004 θεσπίζει τους ελάχιστους κανόνες για τις μη αμφισβητούμενες αξιώσεις.

Ο κανονισμός 44/2001

8 Κατά την αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού 44/2001 ορίζεται ότι:

«Στις συμβάσεις ασφάλισης, καταναλωτών και εργασίας [...] είναι σκόπιμο να προστατεύεται ο αδύναμος διάδικος με ευνοϊκότερους για τα συμφέροντά του κανόνες δικαιοδοσίας.»

9 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο II, τέταρτο τμήμα, του κανονισμού 44/2001 ορίζει τα εξής:

«Σε συμβάσεις που ο σκοπός τους μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική δραστηριότητα του προσώπου που τις καταρτίζει, του καταναλωτή, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος [...]:

- α) όταν πρόκειται για πώληση ενσωμάτων κινητών με τμηματική καταβολή του τμήματος, ή
- β) όταν πρόκειται για δάνειο με σταδιακή εξόφληση ή για άλλη πιστωτική συναλλαγή συνδεδεμένη με τη χρηματοδότηση αγοράς ενσωμάτων κινητών, ή
- γ) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όταν η σύμβαση καταρτίσθηκε με πρόσωπο το οποίο ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας του καταναλωτή ή το οποίο κατευθύνει με οποιοδήποτε μέσον τέτοιου είδους δραστηριότητες σ' αυτό το κράτος μέλος ή σε διάφορα κράτη, συμπεριλαμβανομένου του εν λόγω κράτους μέλους και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων.»

10 Το άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Η αγωγή καταναλωτή κατά του αντισυμβαλλόμενου μπορεί να ασκηθεί είτε ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο αντισυμβαλλόμενος είτε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του καταναλωτή.

2. Η αγωγή του αντισυμβαλλόμενου κατά του καταναλωτή μπορεί να ασκηθεί μόνον ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο καταναλωτής.»

11 Κατά το άρθρο 35, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, «[α]πόφαση δεν αναγνωρίζεται, επίσης, αν έχουν παραβιασθεί οι διατάξεις των τμημάτων 3, 4 και 6 του κεφαλαίου II [...]».

12 Τα τμήματα 3, 4 και 6 του κεφαλαίου II του κανονισμού 44/2001 προβλέπουν τους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας αντιστοίχως σε υποθέσεις ασφάλισης και σε συμβάσεις καταναλωτών καθώς και όσον αφορά την αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία.

13 Το άρθρο 43, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Κατά της αποφάσεως που εκδίδεται επί της αιτήσεως για την κήρυξη της εκτελεστότητας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο και από τους δύο διαδίκους.»

14 Το άρθρο 45, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο δυνάμει των άρθρων 43 ή 44 δύναται να απορρίψει ή να ανακαλέσει την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στα άρθρα 34 και 35. Αποφασίζει αμελλητί.»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 593/2008

15 Οι αιτιολογικές σκέψεις 23 και 24 του κανονισμού 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι) (ΕΕ L 177, σ. 6), προβλέπουν τα εξής:

«(23) Όσον αφορά τις συμβάσεις που συνάπτονται με συμβαλλόμενα μέρη που θεωρούνται ασθενέστερα, φαίνεται ενδεδειγμένη η προστασία τους μέσω κανόνων συγκρούσεως νόμων, οι οποίοι, σε σύγκριση με τους γενικούς κανόνες, είναι ευνοϊκότεροι για τα συμφέροντά τους.

(24) Όσον αφορά ειδικότερα τις συμβάσεις καταναλωτών, ο κανόνας σύγκρουσης νόμων θα πρέπει να επιτρέπει τη μείωση των δαπανών για την επίλυση διαφορών, οι οποίες αφορούν συχνά αξιώσεις μικρής αξίας, και να λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη των τεχνικών εξ αποστάσεως εμπορίας. Η συνέπεια με τον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 επιβάλλει, αφενός, την αναφορά στην έννοια της “κατευθυνόμενης δραστηριότητας” ως προϋπόθεση εφαρμογής του κανόνα προστασίας του καταναλωτή και, αφετέρου, την εναρμονισμένη ερμηνεία της συγκεκριμένης έννοιας στον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 και στον παρόντα κανονισμό [...]»

16 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού έχει ως εξής:

«[...] [Η] σύμβαση που συνάπτει φυσικό πρόσωπο για σκοπό που μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική του δραστηριότητα (“ο καταναλωτής”) με άλλο πρόσωπο που ενεργεί στο πλαίσιο της άσκησης της επαγγελματικής του δραστηριότητας (“ο επαγγελματίας”), διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του, εφόσον ο επαγγελματίας:

- α) ασκεί τις εμπορικές ή επαγγελματικές του δραστηριότητες στη χώρα όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του· ή
- β) με οιοδήποτε μέσο κατευθύνει αυτές τις δραστηριότητές του σε αυτή τη χώρα ή σε διάφορες χώρες μεταξύ των οποίων και η συγκεκριμένη χώρα,

και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

17 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, ο W. Vapenik, με αγωγή που άσκησε ενώπιον του Bezirksgericht Salzburg (Αυστρία), ζήτησε να υποχρεωθεί ο J. Thurner στην καταβολή του ποσού των 3 158 ευρώ, συν τόκους και λοιπά έξοδα, λόγω συμβάσεως δανείου που συνήψε με τον W. Vapenik. Ο W. Vapenik άσκησε την αγωγή του ενώπιον του ως άνω αυστριακού δικαστηρίου ως δικαστηρίου του τόπου εκτελέσεως της συμβάσεως που επελέγη από τα συμβαλλόμενα μέρη. Ουδείς εκ των συμβαλλομένων ασκούσε εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες κατά τον χρόνο συνάψεως της συμβάσεως και κατά τον χρόνο ασκήσεως της αγωγής.

- 18 Ο J. Thurner, μολονότι παρέλαβε, μέσω επιδόσεως από δικαστικό επιμελητή στο Βέλγιο, το αντίγραφο της αγωγής και την κλήση για εμφάνιση στο ακροατήριο, δεν εμφανίσθηκε. Ως εκ τούτου, το Bezirksgericht Salzburg εξέδωσε απόφαση ερήμην. Η απόφαση αυτή επιδόθηκε ταχυδρομικώς στον J. Thurner, ο οποίος δεν άσκησε ένδικο μέσο κατ' αυτής, οπότε αυτή κατέστη τελεσίδικη και εκτελεστή.
- 19 Στη συνέχεια, ο W. Vapenik υπέβαλε ενώπιον του Bezirksgericht Salzburg αίτηση για τη χορήγηση πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου όσον αφορά την απόφαση αυτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό 805/2004. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την αίτησή του αναφερόμενο στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού αυτού, και έκρινε ότι η αγωγή κατά του J. Thurner, καταναλωτή, δεν ασκήθηκε στο κράτος μέλος στο οποίο αυτός είχε την κατοικία του.
- 20 Ο W. Vapenik άσκησε έφεση κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου κατ' άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως γ', του κανονισμού 805/2004, καθόσον η σύμβαση δανείου συνήφθη μεταξύ δύο ιδιωτών. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού αυτού, κατά το οποίο το ως άνω πιστοποιητικό χορηγείται, ιδίως, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος του καταναλωτή ενεργεί στο πλαίσιο της εμπορικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, δεν εφαρμόζεται στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landesgericht Salzburg ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:
- «Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού [...] 805/2004 την έννοια ότι εφαρμόζεται μόνον επί συμβάσεων που συνάπτουν επιχειρηματίες, ως δανειστές, με καταναλωτές, ως οφειλέτες, ή αρκεί τουλάχιστον να είναι καταναλωτής ο οφειλέτης με συνέπεια να ισχύει η διάταξη αυτή και για απαιτήσεις που έχει ο καταναλωτής έναντι άλλου καταναλωτή;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 22 Με το προδικαστικό ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 805/2004 έχει την έννοια ότι εφαρμόζεται και επί συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ δύο προσώπων τα οποία δεν ασκούν εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες.
- 23 Κατά πάγια νομολογία, από τις απαιτήσεις τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας συνάγεται ότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που δεν περιέχουν ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου τους πρέπει κατά κανόνα να ερμηνεύονται αυτοτελώς και ομοιόμορφα σε ολόκληρη την Ένωση, βάσει του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και του σκοπού που επιδιώκεται με το οικείο νομοθέτημα (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 27ης Ιουνίου 2013, C-320/12, Malaysia Dairy Industries, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 24 Όπως προκύπτει από το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 805/2004, ο καταναλωτής είναι πρόσωπο που συνάπτει σύμβαση για σκοπό που μπορεί να θεωρηθεί ότι κείται εκτός της επαγγελματικής δραστηριότητάς του. Η διάταξη αυτή δεν διευκρινίζει αν για τον χαρακτηρισμό ενός συμβαλλομένου ως «καταναλωτή» έχει σημασία ο αντισυμβαλλόμενος να έχει ή μην έχει την ιδιότητα του επαγγελματία. Επιπλέον, η ιδιότητα του αντισυμβαλλομένου του καταναλωτή δεν προκύπτει από άλλες διατάξεις του κανονισμού αυτού και, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη δεν περιέχει παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών, η έννοια και το περιεχόμενο του όρου «καταναλωτής», τον οποίο περιλαμβάνει η ίδια διάταξη, πρέπει να προσδιορίζονται βάσει του πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται και του σκοπού που επιδιώκεται με τον κανονισμό 805/2004.

- 25 Συναφώς, και προκειμένου να διασφαλιστεί, αφενός, η συμμόρφωση προς τους σκοπούς του νομοθέτη της Ένωσης στον τομέα των συμβάσεων που συνάπτουν οι καταναλωτές και, αφετέρου, η συνοχή του δικαίου της Ένωσης πρέπει, ειδικότερα, να ληφθεί υπόψη η έννοια του όρου «καταναλωτής», όπως περιλαμβάνεται σε άλλα νομοθετήματα του δικαίου της Ένωσης. Δεδομένου ότι οι κανόνες που έχουν θεσπιστεί με τον κανονισμό 805/2004 έχουν παραπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με τους κανόνες που περιλαμβάνει ο κανονισμός 44/2001, οι διατάξεις του δεύτερου έχουν προφανώς ιδιαίτερη σημασία.
- 26 Ειδικότερα επιβάλλεται ευθύς εξ αρχής η υπόμνηση ότι το σύστημα προστασίας των καταναλωτών που έχει καθιερώσει, μεταξύ άλλων, η οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95, σ. 29), στηρίζεται στην προκείμενη ότι ο καταναλωτής βρίσκεται σε ασθενέστερη θέση έναντι του επαγγελματία, τόσο ως προς τη δυνατότητα διαπραγματεύσεως όσο και ως προς το επίπεδο της πληροφόρησης (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 14ης Μαΐου 2012, C-618/10, Banco Español de Crédito, σκέψη 39· της 21ης Μαρτίου 2013, C-92/11, RWE Vertrieb, σκέψη 41, και της 30ής Μαΐου 2013, C-488/11, Asbeek Brusse και de Man Garabito, σκέψη 31).
- 27 Επιπλέον, το ειδικό καθεστώς που έχουν θεσπίσει, μεταξύ άλλων, οι διατάξεις του κανονισμού 44/2001 οι σχετικές με τη διεθνή δικαιοδοσία σε διαφορές από συμβάσεις συναπτόμενες από καταναλωτές αποσκοπεί, όπως συνάγεται από την αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού αυτού, στη διασφάλιση επαρκούς προστασίας του καταναλωτή, ο οποίος τεκμαίρεται ότι από οικονομικής απόψεως είναι το ασθενέστερο από τα συμβαλλόμενα μέρη και ότι από νομικής απόψεως έχει μικρότερη πείρα απ' ό,τι ο επαγγελματίας αντισυμβαλλόμενός του.
- 28 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένως ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, το οποίο κάνει αναφορά στην έννοια του «καταναλωτή», αφορά μόνο τον ιδιώτη τελικό καταναλωτή ο οποίος δεν ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 14ης Μαρτίου 2013, C-419/11, Česká spořitelna, σκέψη 32).
- 29 Τέλος, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 23 και 24 του κανονισμού 593/2008, η υποχρέωση, στο πλαίσιο των συμβατικών σχέσεων, προστασίας των ασθενέστερων συμβαλλομένων, μεταξύ των οποίων οι καταναλωτές, ισχύει και κατά τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου επί των συμβάσεων που συνάπτουν οι καταναλωτές. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει ότι οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ ενός καταναλωτή και ενός επαγγελματία διέπονται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από το δίκαιο της χώρας στην οποία ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του.
- 30 Τα ως άνω νομοθετήματα αναγνωρίζουν, κατά τον τρόπο αυτό, την ανάγκη προστασίας του ασθενέστερου μέρους στη σύμβαση, εφόσον αυτή έχει συναφθεί μεταξύ ενός προσώπου που δεν ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες και ενός προσώπου που ασκεί τέτοιες δραστηριότητες.
- 31 Λαμβανομένου υπόψη του προβλεπόμενου από τις προαναφερθείσες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης σκοπού της προστασίας των καταναλωτών, με τον οποίο επιδιώκεται η αποκατάσταση της ισότητας των συμβαλλομένων στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ ενός καταναλωτή και ενός επαγγελματία, η εφαρμογή των διατάξεων αυτών δεν μπορεί να επεκτείνεται σε πρόσωπα ως προς τα οποία δεν δικαιολογείται η παροχή τέτοιας προστασίας.
- 32 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι ειδικοί κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτουν οι καταναλωτές δεν μπορούν να εφαρμόζονται επί συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ δύο προσώπων που δεν ασκούν εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 1993, C-89/91, Shearson Lehman Hutton, Συλλογή 1993, σ. I-139, σκέψεις 11 και 24).

- 33 Πάντως, επιβάλλεται η επισήμανση ότι μεταξύ των μερών συμβατικής σχέσεως, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, και συγκεκριμένα συμβατικής σχέσεως μεταξύ δύο προσώπων που δεν ασκούν εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες, δεν υφίσταται ανισότητα ισχύος. Ως εκ τούτου, η σχέση αυτή δεν υπόκειται στο καθεστώς προστασίας που ισχύει σε σχέση με καταναλωτές οι οποίοι συμβάλλονται με πρόσωπα που ασκούν εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες.
- 34 Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τη δομή και την όλη οικονομία των ειδικών κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας που ισχύουν για τις συναπτόμενες από καταναλωτές συμβάσεις και περιλαμβάνονται στο άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 44/2001, ο οποίος προβλέπει τη διεθνή δικαιοδοσία του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του καταναλωτή για αγωγές ασκούμενες από αυτόν και κατ' αυτού. Εξ αυτού έπεται ότι η διάταξη αυτή τυγχάνει εφαρμογής μόνον επί συμβάσεων στις οποίες υφίσταται ανισότητα ισχύος μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.
- 35 Επιπλέον, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι οι κανόνες που έχουν θεσπιστεί με τον κανονισμό 805/2004 έχουν παραπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με τους κανόνες περί αναγνώρισης και εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων οι οποίοι έχουν προβλεφθεί με τον κανονισμό 44/2001.
- 36 Συναφώς, διευκρινίζεται ότι, μολονότι η πιστοποίηση, δυνάμει του κανονισμού 805/2004, ορισμένης δικαστικής απόφασης που αφορά μη αμφισβητούμενη αξίωση ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου καθιστά περιττή την εφαρμογή της διαδικασίας του exequatur κατά τον κανονισμό 44/2001, η έλλειψη πιστοποιήσεως δεν αποκλείει τη δυνατότητα εκτελέσεως της ως άνω απόφασης κατ' εφαρμογή της διαδικασίας του exequatur την οποία προβλέπει ο κανονισμός αυτός.
- 37 Πάντως, αν, στο πλαίσιο του κανονισμού 805/2004, γινόταν δεκτός ένας ευρύτερος ορισμός της έννοιας του «καταναλωτή» σε σχέση με τον κανονισμό 44/2001, το αποτέλεσμα θα ήταν ενδεχομένως η έλλειψη συνοχής κατά την εφαρμογή των δύο ως άνω κανονισμών. Πράγματι, η εφαρμογή του εξαιρετικού καθεστώτος που καθιερώνει ο πρώτος κανονισμός θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια να μην πιστοποιηθεί ως εκτελεστός τίτλος ορισμένη δικαστική απόφαση —μολονότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής θα μπορούσε να επιτευχθεί στο πλαίσιο του γενικού καθεστώτος του κανονισμού 44/2001— λόγω της μη συνδρομής των προϋποθέσεων υπό τις οποίες ο εναγόμενος μπορεί να αντιστασσει στη χορήγηση πιστοποιητικού εκτελεστού τίτλου στηριζόμενος στην παράβαση των κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του κράτους κατοικίας του καταναλωτή.
- 38 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η έννοια του «καταναλωτή», κατ' άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 805/2004, αφορά πρόσωπο που συνάπτει σύμβαση για σκοπό που μπορεί να θεωρηθεί ότι κείται εκτός της επαγγελματικής δραστηριότητάς του με πρόσωπο που ενεργεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εμπορικής ή επαγγελματικής δραστηριότητάς του.
- 39 Επομένως, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 805/2004 έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται επί συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ δύο προσώπων τα οποία δεν ασκούν εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 40 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού (ΕΚ) 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται επί συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ δύο προσώπων τα οποία δεν ασκούν εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες.

(υπογραφές)